

Lovforslag nr. L 223

Folketinget 2017-18

Fremsat den 25. april 2018 af justitsministeren (Søren Pape Poulsen)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Udskydelse af forældelsesfristen i visse sager om vold mod børn i hjemmet og skærpelse af straffen for gentagen simpel vold i nære relationer)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 977 af 9. august 2017, som ændret bl.a. ved lov nr. 140 af 28. februar 2018 og senest ved lov nr. 257 af 10. april 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 94, stk. 4, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»For overtrædelse af § 244, stk. 2, § 245 og § 246, jf. § 245, over for en person under 18 år regnes forældelsesfristen tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år, når gerningsmanden på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til forurettedes husstand.«

2. I § 244 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Begås forhold, der er nævnt i stk. 1, gentagne gange over en periode af en person i eller nært knyttet til

forurettedes husstand, uden at forholdet er omfattet af § 245, kan straffen stige til fængsel indtil 6 år.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2018.

Stk. 2. § 1, nr. 1, finder også anvendelse på lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse efter de hidtil gældende regler er indtrådt før lovens ikrafttræden.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Regeringen ønsker et sammenhængende Danmark. Et Danmark, som bygger på demokratiske værdier som frihed, retssikkerhed, ligeværd, frisind, tolerance og ligestilling. Et Danmark, hvor alle deltager aktivt. En utilstrækkelig integration har givet grobund for parallelsamfund. Her er danske værdier og normer ikke de primære, og en stor del af borgerne deltager ikke aktivt i det danske samfund og på arbejdsmarkedet.

Regeringen ønsker at forebygge og nedbryde parallelsamfund. Regeringen fremlagde den 1. marts 2018 udspillet *Ét Danmark uden parallelsamfund – Ingen ghettoer i 2030*. Udspillet indeholder blandt andet en række initiativer, der er målrettet de områder i Danmark, hvor parallelsamfund er mest udbredt, og hvor den hidtidige indsats har været utilstrækkelig.

Det fremgår bl.a. af udspillet, at regeringen ønsker en hårdere kurs over for vold i hjemmet.

Vold i hjemmet kan have vidtrækkende negative konsekvenser for børn og unges udvikling. Samtidig kan vold i hjemmet medvirke til at fastholde børn, ægtefæller mv. i undertrykkende familiemønstre. Børn, der er vokset op med vold i hjemmet, er i større omfang end andre parate til selv at begå vold senere i livet.

Det foreslås derfor at fordoble straffen for gentagen simpel vold, når volden er begået af personer i eller nært knyttet til den forurettedes husstand. Det foreslås endvidere at udskyde forældelsesfristen i sager om gentagen eller grov vold mod børn, når volden er begået af personer i eller nært knyttet til den forurettedes husstand.

Dette lovforslag har til formål at gennemføre udspillet initiativ om en hårdere kurs over for vold i hjemmet.

Lovforslaget indeholder på den baggrund et forslag om at skærpe straffen for simpel vold, der begås gentagne gange over en periode af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand, uden at forholdet er omfattet af straffelovens § 245 om bl.a. mishandling. Det foreslås i den forbindelse, at strafniveauet for sådanne overtrædelser fordobles sammenlignet med i dag.

Lovforslaget indeholder endvidere et forslag om, at forældelsesfristen udskydes i sager om gentagen eller grov vold mod personer under 18 år, når volden er begået af en person

i eller nært knyttet til forurettedes husstand. Forældelsesfristen vil således tidligst begynde at løbe, når den forurettede er fyldt 21 år.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Skærpelse af straffen for gentagen simpel vold begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand

2.1.1. Gældende ret

Ifølge straffelovens § 244 om simpel vold straffes den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, med bøde eller fængsel indtil 3 år. Straffelovens § 244 omfatter tilfælde af vold, der efter deres beskaffenhed ikke omfattes af straffelovens § 245 om vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller mishandling. Bestemmelsen omfatter bl.a. lussinger, knytnæveslag, føregreb, bid og under visse omstændigheder spyt i ansigtet.

Efter straffelovens § 245, stk. 1, 1. pkt., straffes den, som udøver et legemsangreb af særligt rå, brutal eller farlig karakter, eller som gør sig skyldig i mishandling, med fængsel indtil 6 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særligt skærpende omstændighed, jf. § 245, stk. 1, 2. pkt.

Sager om grov vold er af meget forskellig karakter spændende fra f.eks. forsøg på at ramme en person med en flaske på et diskotek til vold i form af knivstik eller mange slag og spark på en person, der ligger ned. Det afgørende for, om et angreb er omfattet af straffelovens § 245 stk. 1, 1. pkt., er angrebets typiske farlighed. Et legemsangreb vil i praksis efter omstændighederne blive anset for at være af særligt rå, brutal eller farlig karakter, hvis der er anvendt våben, herunder geværer, pistoler, økser og knive, eller der er kastet med genstande, som kan påføre ofret ikke uvæsentlige skader. Slag med redskaber, herunder ølflasker, stave, kæder mv., vil efter omstændighederne også kunne være omfattet af straffelovens § 245, stk. 1. Endvidere kan vold uden anvendelse af redskaber være omfattet af straffelovens § 245, stk. 1, hvis angrebet f.eks. er rettet mod legemsdele, der er særligt sårbare. Som eksempler herpå kan nævnes håndkantslag mod halsen, kvælergreb og gentagne kraftige spark, spark mod øjne eller spark mod maven på en højgravid kvinde.

Mishandling karakteriseres i almindelighed som en række voldshandlinger udøvet ved flere lejligheder gennem en længere periode, og som fremtræder som udslag af gerningsmandens overlegne stilling i forhold til et offer. Ofre for mishandling befinder sig ofte i et afhængighedsforhold til gerningsmanden, f.eks. forældres mishandling af børn eller mishandling mellem ægtefæller eller samlevende. Efter

retspraksis vil forholdet kunne straffes som mishandling efter straffelovens § 245, uanset at de enkelte tilfælde af vold isoleret set alene har haft karakter af simpel vold. Mishandling kan bl.a. foreligge, hvor forældre med jævne mellemrum udøver vold mod deres børn, i form af f.eks. slag med flad hånd, riven i ørene, skubben, slag med knyttet hånd, riven i håret, slag på arme og ben med sko eller lignende.

Efter straffelovens § 245, stk. 2, straffes den, som uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde tilføjer en anden person skade på legeme eller helbred, med fængsel indtil 6 år. Bestemmelsen i straffelovens § 245, stk. 2, omfatter tilfælde, der ikke falder ind under bestemmelsens stk. 1, men hvor der er forsæt til at tilføje en anden person skade. Skade antages f.eks. at foreligge, når angrebet har nødvendiggjort lægehjælp, eller når det har medført længere tids sygeleje eller uarbejdsdygtighed.

Straffeloven indeholder i § 245 a en bestemmelse om legemsangreb i form af kvindelig omskæring. Efter bestemmelsen straffes den, som ved et legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvis, med fængsel indtil 6 år.

Straffelovens § 246 er en straffeskærpelsesbestemmelse, hvorefter straffen for overtrædelse af straffelovens § 245 eller § 245 a kan stige til fængsel i 10 år, hvis legemsangrebet har været af en så grov beskaffenhed eller haft så alvorlige følger eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder.

Efter straffelovens § 247, stk. 1, kan straffen forhøjes med indtil det halve, hvis nogen af de lovovertrædelser, der er nævnt i §§ 244-246, begås af en person, der tidligere er dømt for forsætligt legemsangreb eller for en forbrydelse, der har været forbundet med forsætlig vold. Det samme gælder, når en lovovertrædelse som nævnt i §§ 244-246 begås over for en person, der efter karakteren af sit arbejde er særligt udsat for vold, jf. § 247, stk. 2.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Efter de gældende regler vil tilfælde af vold udøvet ved flere lejligheder og gennem en vis periode af personer, som forurettede er i et afhængighedsforhold til, ofte være omfattet af straffelovens § 245 om mishandling.

Der vil imidlertid også være tilfælde, hvor mindre alvorlig simpel vold anvendes som led i opdragelsen af børn eller kontrollen af en ægtefælle, uden at forholdet har karakter af mishandling og derved alene vil kunne straffes efter straffelovens § 244 om simpel vold. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis forældre over en årrække har slået deres barn

med flad hånd i bagdelen mange gange eller har udøvet forskellige slags vold som f.eks. lussinger, skub og spark.

Justitsministeriet finder, at gentagne tilfælde af simpel vold begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand bør straffes hårdere end andre overtrædelser af § 244. Det gælder også i de situationer, hvor volden ikke har en sådan karakter eller et sådant omfang, at der er tale om mishandling efter straffelovens § 245.

Justitsministeriet lægger i den forbindelse vægt på, at vold i hjemmet kan have vidtrækkende konsekvenser for børn og unges udvikling. En opvækst med vold i hjemmet kan endvidere betyde øget risiko for, at ofrene selv begår vold senere i livet, ligesom vold i hjemmet kan være medvirkende til at fastholde undertrykkende familiemønstre.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der i sager om tilfælde af gentagen simpel vold, der begås over en periode af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand – uden at forholdet er omfattet af straffelovens § 245 – bør ske en markant skærpelse af straffen, så straffen afspejler de skadevirkninger, volden kan medføre.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Justitsministeriet foreslår, at der i straffelovens § 244 indføres et nyt stk. 2, hvorefter gentagne tilfælde af simpel vold begået over en periode af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand, uden at forholdet er omfattet af straffelovens § 245, kan straffes med fængsel indtil 6 år. Dette svarer til strafferammen for bl.a. mishandling efter straffelovens § 245, stk. 1.

Det foreslås endvidere, at strafniveauet for denne type sager fordobles. Det betyder, at der i sager, hvor der i dag f.eks. udmåles en straf på fængsel i 3 måneder, i stedet vil skulle udmåles en straf på fængsel i 6 måneder.

Der er ikke med lovforslaget tiltænkt en ændring af de gældende regler i straffelovens § 245, herunder vurderingen af, hvornår der er tale om mishandling. Forhold, der i dag straffes som mishandling, vil således også fremover skulle straffes efter straffelovens § 245.

Det foreslås, at bestemmelsen skal finde anvendelse på vold begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand. Bestemmelsen vil således bl.a. finde anvendelse på vold begået af personer i forurettedes husstand, f.eks. forældres, stedforældres eller plejeforældres vold mod deres børn eller sted-/plejebørn, vold mellem søskende og vold mellem samlevende. Bestemmelsen vil ligeledes finde anvendelse på vold begået af personer med en nær tilknytning til husstanden. Det vil eksempelvis kunne være tidligere ægtefæller, der stadig jævnligt kommer i husstanden, f.eks. fordi de

res fællesbørn har bopæl der, eller en onkel, der er involveret i opdragelsen af børnene.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

2.2. Udskydelse af forældelsesfristen i sager om gentagen eller grov vold mod personer under 18 år begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand

2.2.1. Gældende ret

Straffelovens kapitel 11 om ophør af den strafbare handling retsfølger indeholder bestemmelser om forældelse af strafansvar. Efter straffelovens § 92 straffes en lovovertrædelse ikke, når der er indtrådt forældelse efter reglerne i straffelovens §§ 93-94.

Efter straffelovens § 93 afhænger forældelsesfristens længde som udgangspunkt af strafferammen for den pågældende forbrydelse. Forældelsesfristen er 2 år, når strafferammen ikke overstiger fængsel i 1 år, 5 år ved en strafferamme på fængsel indtil 4 år, 10 år ved en strafferamme på fængsel indtil 10 år og 15 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel på bestemt tid.

Efter straffelovens § 94, stk. 1, regnes forældelsesfristen som udgangspunkt fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt. Efter § 94, stk. 4, regnes forældelsesfristen for en række forbrydelser begået over for en person under 18 år dog tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år. Det drejer sig om § 245 a om kvindelig omskæring, § 246, jf. § 245 a, om kvindelig omskæring under særdeles skærpande omstændigheder, § 260, stk. 2, om tvangsægteskab og § 262 a, stk. 2, om menneskehandel.

Forældelsesfristen for overtrædelser af straffelovens §§ 244, 245 og 246 (om vold og legemsangreb) i form af svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation uden samtykke over for en person under 18 år, regnes ligeledes tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år.

Har gerningsmanden ved vold, ulovlig tvang efter straffelovens § 260 eller på anden måde ved en strafbar handling tvunget den forurettede til at undlade at anmelde lovovertrædelsen til politiet, regnes forældelsesfristen dog tidligst fra det tidspunkt, hvor tvangen er ophørt, jf. straffelovens § 94, stk. 4, 3. pkt.

Efter straffelovens § 94, stk. 5, afbrydes forældelsesfristen, når den pågældende gøres bekendt med sigtelsen, eller når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen.

2.2.2. Justitsministeriets overvejelser

De gældende forældelsesfrister giver en vis tid til at anmelde vold. For simpel vold efter straffelovens § 244 gælder der således en 5-årig forældelsesfrist, mens forældelsesfristen er 10 år for grov vold efter straffelovens § 245 og § 246, jf. § 245.

Et barn, der udsættes for vold af en af sine primære omsorgspersoner, f.eks. en forælder eller stedforælder, kan imidlertid have svært ved at fortælle om volden, mens barnet stadig bor hjemme. Hertil kommer, at eventuelle vidner til volden ofte også vil stå i et nært forhold til såvel barnet som gerningsmanden, og derfor også vil kunne have svært ved at anmelde volden. Det samme vil efter omstændighederne gøre sig gældende, hvis volden er begået af andre i eller nært knyttet til barnets husstand. I sager om vold mod navnlig små børn, vil forholdet derfor ikke sjældent være forældet, før barnet flytter hjemmefra.

Der er derfor efter Justitsministeriets opfattelse anledning til at overveje at udskyde forældelsesfristen i sager om vold mod børn begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand, således at forældelsesfristen først skal regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år. En sådan udskudt forældelsesfrist gælder allerede i sager om kvindelig omskæring af piger under 18 år, jf. straffelovens § 245 a, tvangsægteskab af personer under 18 år, jf. straffelovens § 260, stk. 2, menneskehandel over for personer under 18 år, jf. straffelovens § 262 a, stk. 2 og overtrædelser af straffelovens §§ 244–246 i form af svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation uden samtykke over for en person under 18 år.

I overvejelserne om at udskyde forældelsesfristen må der efter Justitsministeriets opfattelse lægges betydelig vægt på hensynet til barnet, herunder navnlig at barnet kan have svært ved at tale om volden og dermed også anmelde den, mens barnet stadig bor hjemme. Dette hensyn skal imidlertid afvejes over for de grundlæggende hensyn, der ligger bag forældelsesreglerne, herunder at straffens nyttevirkninger i almindelighed aftager i styrke, efterhånden som tiden går. Dette gælder både med hensyn til almenprævention, gengældeshensyn og individualprævention. I den sammenhæng må der efter Justitsministeriets opfattelse også skulle lægges vægt på forholdets grovhed.

Justitsministeriet finder på den baggrund og efter en samlet afvejning af hensynet til barnet og hensynene bag forældelsesreglerne, at forældelsesfristen bør udskydes i sager om grov vold efter straffelovens §§ 245 og 246, når volden er begået over for en person under 18 år, og gerningsmanden på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til forurettedes husstand.

Justitsministeriet finder endvidere, at forældelsesfristen bør udskydes i sager, som omfattes af den nye bestemmelse i § 244, stk. 2, om gentagen simpel vold begået over en periode af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand, uden at der er tale om mishandling efter straffelovens § 245.

Justitsministeriet finder ikke, at samme hensyn gør sig gældende i sager om simpel vold efter straffelovens § 244, stk. 1. Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at simpel vold – ud over den mere almindelige vold i form af slag, herunder lussinger og knytnæveslag – også omfatter mindre grove tilfælde som f.eks. føregreb og skub. En udskydelse af forældelsesfristen for simpel vold vil således indebære, at en gerningsmand, der f.eks. har skubbet sit 9-årige barn eller givet det en lussing, vil kunne straffes 17 år efter volden blev udøvet.

Det foreslås derfor, at forældelsesfristen udskydes i sager om gentagen eller grov vold over for børn, som er begået af en person i eller nært knyttet til barnets husstand. Udskydelsen vil således gælde for sager omfattet af straffelovens § 245 og § 246, jf. § 245 samt den med lovforslaget foreslåede bestemmelse i § 244, stk. 2.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at straffelovens § 94, stk. 4, ændres, således at forældelsesfristen tidligst regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år, når en lovovertrædelse, som er omfattet af den med lovforslaget foreslåede bestemmelse i § 244, stk. 2, § 245 eller § 246, jf. § 245, begås over for en person under 18 år, og gerningsmanden på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til forurettedes husstand.

Den foreslåede ændring vil betyde, at gerningsmandens strafansvar for forbrydelser begået mod en person under 18 år tidligst regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år, når der er tale om gentagen vold begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand (den foreslåede bestemmelse i § 244, stk. 2) grov vold eller mishandling (§ 245), eller legemsangreb under særdeles skærpente omstændigheder (§ 246, jf. § 245).

Overtrædelsen skal efter den foreslåede bestemmelse have været udøvet af en person, som på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til forurettedes husstand, for at forældelsesfristen udskydes. Det vil f.eks. omfatte forældre, stedforældre, plejeforældre og søskende, men også andre personer, der jævnligt kommer i forurettedes husstand, f.eks. en onkel, der er involveret i opdragelsen af børnene.

Det foreslås, at udskydelsen af forældelsesfristerne for strafansvaret for overtrædelser af straffelovens § 244, stk. 2, § 245 og § 246, jf. § 245 over for personer under 18 år, begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand,

skal finde anvendelse på overtrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden, hvor forældelse efter de hidtil gældende regler endnu ikke er indtrådt, samt på overtrædelser, der begås efter lovens ikrafttræden.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at have økonomiske konsekvenser for kriminalforsorgen på 1 mio. kr. i 2018 og 4,1 mio. kr. årligt fra 2019 som følge af den øgede strafmasse.

Lovforslaget vurderes at have økonomiske konsekvenser for politi, anklagemyndighed og domstole på 0,5 mio. kr. fra 2018 som følge af behandlingen af yderligere sager.

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner af betydning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 1. til den 29. marts 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Amnesty International, Danner, Dansk Kvindesamfund, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Det Kriminalpræventive Råd, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Gadejuristen, Hjælp Voldsofre, Institut for Menneskerettigheder, Joan-Søstrene,

Justitia, KL, Kvinderådet, Landsforeningen for Voldsramte Kvinder, Landsorganisationen af Kvindekrisecentre

(LOKK), Landsforeningen KRIM, Offerrådgivningerne i Danmark, Retspolitisk Forening og SAVN.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget vurderes at have økonomiske konsekvenser for kriminalforsorgen på 1 mio. kr. i 2018 og 4,1 mio. kr. årligt fra 2019 som følge af den øgede strafmasse. Lovforslaget vurderes at have økonomiske konsekvenser for politi, anklagemyndighed og domstole på 0,5 mio. kr. fra 2018 som følge af behandlingen af yderligere sager.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter straffelovens § 92 straffes en lovovertrædelse ikke, når der er indtrådt forældelse efter reglerne i straffelovens §§ 93-94. Efter straffelovens § 93 afhænger forældelsesfristens længde af strafferammen for den pågældende forbrydelse.

Efter straffelovens § 94, stk. 1, regnes forældelsesfristen som udgangspunkt fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt.

Som undtagelse hertil følger det af straffelovens § 94, stk. 4, at forældelsesfristen for en række overtrædelser begået over for en person under 18 år dog tidligst regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år.

Det foreslås, at der indsættes et nyt punktum i § 94, stk. 4, hvorefter forældelsesfristen i sager om overtrædelse af den foreslåede § 244, stk. 2 (gentagen simpel vold begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand), samt straffelovens § 245 (grov vold) og § 246, jf. § 245 (grov vold under særdeles skærpente omstændigheder), som begås over for en person under 18 år, tidligst regnes fra den dag, den forurettede fylder 21 år, når gerningsmanden på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til forurettedes husstand.

Overtrædelse af straffelovens § 245 og § 246, jf. § 245, er undergivet en forældelsesfrist på 10 år, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 3. Den foreslåede § 244, stk. 2, vil ligeledes have en forældelsesfrist på 10 år, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 3.

Det er en forudsætning for, at forældelsesfristen udskydes, at overtrædelsen er begået af en person, som på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til forurettedes husstand. Bestemmelsen vil bl.a. finde anvendelse på vold begået af forældre, stedforældre eller plejeforældre mod deres børn eller sted-/plejebørn og vold mellem søskende. Bestemmelsen vil ligeledes finde anvendelse på vold begået af personer med en nær tilknytning til husstanden, f.eks. en onkel der er involveret i opdragelsen af børnene. Ved vurderingen af, om gerningsmanden er tilhørte eller var nært knyttet til forurettedes husstand, vil det bl.a. kunne indgå, om gerningsmanden har eller tidligere har haft folkeregisteradresse på samme adresse som forurettede, om der er et afhængighedsforhold mellem gerningsmanden og forurettede, om gerningsmanden og forurettede er beslægtet, samt om gerningsmanden jævnligt kommer i forurettedes hjem.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter straffelovens § 244 om simpel vold straffes den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, med bøde eller fængsel indtil 3 år. Straffelovens § 244 omfatter tilfælde af vold, der efter deres beskaffenhed ikke omfattes af straffelovens § 245 om vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller mishandling. Bestemmelsen omfatter bl.a. lussinger, knytnæveslag, føregreb, bid og under visse omstændigheder spyt i ansigtet.

Efter straffelovens § 245, stk. 1, straffes den, som udøver et legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, med fængsel indtil 6 år.

Mishandling efter straffelovens § 245, stk. 1, karakteriseres i almindelighed som en række voldshandlinger udøvet ved flere lejligheder gennem en længere periode, som fremtræder som udslag af gerningsmandens overlegne stilling i forhold til et offer. Ofre for mishandling befinder sig ofte i et afhængighedsforhold til gerningsmanden, f.eks. forældres mishandling af børn eller mishandling mellem ægtefæller eller samlevende. Efter retspraksis vil forholdet kunne straffes som mishandling efter straffelovens § 245, uanset at de enkelte tilfælde af vold isoleret set alene har haft karakter af simpel vold. Mishandling kan bl.a. foreligge, hvor forældre med jævne mellemrum udøver vold mod deres børn, i form af f.eks. slag med flad hånd, riven i ørene, skubben, slag med knyttet hånd, riven i håret, slag på arme og ben med sko eller lignede m.v.

Det foreslås, at der i straffelovens § 244 indsættes et nyt stk. 2, hvorefter simpel vold, som er udøvet gentagne gange over en periode af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand, uden at forholdet er omfattet af straffelovens § 245, kan straffes med fængsel indtil 6 år. Dette svarer til strafferammen for bl.a. mishandling efter straffelovens § 245, stk. 1.

Det foreslås endvidere, at strafniveauet for denne type sager fordobles. Det betyder, at der i sager, hvor der i dag f.eks. udmåles en straf på fængsel i 3 måneder efter straffelovens § 244, fremover vil skulle udmåles en straf på fængsel i 6 måneder.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte vold eller andre legemsangreb efter straffelovens § 244, når volden eller legemsangrebet er begået gentagne gange over en periode af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand. Enkeltstående tilfælde af vold eller andre legemsangreb begået af personer tilhørende den omfattede persongruppe vil således stadig skulle straffes efter straffelovens § 244, som med lovforslaget bliver § 244, stk. 1.

For at den foreslåede bestemmelse kan finde anvendelse, skal volden være udøvet over en periode. Hvor lang denne periode skal være, afhænger af en samlet konkret vurdering. Er der tale om meget hyppige voldsepisoder, vil selv en meget kort periode kunne medføre, at den foreslåede bestemmelse finder anvendelse.

Der er ikke med lovforslaget tiltænkt en ændring af de gældende regler i straffelovens § 245, herunder vurderingen af, hvornår der er tale om mishandling. Forhold, der i dag straffes som mishandling, vil således også fremover skulle straffes efter straffelovens § 245.

Det foreslås, at bestemmelsen skal finde anvendelse på vold begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand. Bestemmelsen vil således bl.a. finde anvendelse på vold begået af personer i den forurettedes husstand, f.eks. forældres, stedforældres eller plejeforældres vold mod deres børn eller sted-/plejebørn, vold mellem søskende eller vold mellem samlevende. Bestemmelsen vil ligeledes finde anvendelse på vold begået af personer med en nær tilknytning til husstanden. Det vil eksempelvis kunne være tidligere ægtefæller, der stadig jævnligt kommer i husstanden, f.eks. fordi deres fællesbørn har bopæl der, eller en onkel, der er involveret i opdragelsen af børnene. Ved vurderingen af, om gerningsmanden er en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand, vil det bl.a. kunne indgå, om gerningsmanden har eller tidligere har haft folkeregisteradresse på samme adresse som forurettede, om der er et afhængighedsforhold mellem gerningsmanden og forurettede, om gerningsmanden og forurettede er beslægtet, samt om gerningsmanden jævnligt kommer i forurettedes hjem.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2018.

Loven finder anvendelse på lovovertrædelser, der er begået efter lovens ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 2*, at udskydelsen af forældelsesfristerne for strafansvaret for overtrædelser af straffelovens § 244, *stk. 2*, § 245 og § 246, jf. § 245 over for personer under 18 år, begået af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand, også skal finde anvendelse på overtrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden, medmindre forældelse er indtrådt før lovens ikrafttræden efter de hidtil gældende regler.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse vedrører lovens territoriale gyldighed og fastslår, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område. For Grønland gælder en særlig kriminallov. Der er derfor ikke foreslået hjemmel til at sætte lovforslaget i kraft for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 977 af 9. august 2017, som ændret bl.a. ved lov nr. 140 af 28. februar 2018 og senest ved lov nr. 257 af 10. april 2018, foretages følgende ændringer:

§ 94. ---

Stk. 2-3. ---

Stk. 4. For overtrædelse af § 245 a, § 246, jf. § 245 a, § 260, stk. 2, og § 262 a, stk. 2, over for en person under 18 år eller af § 232 over for et barn under 15 år regnes forældelsesfristen dog tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år. Det samme gælder overtrædelse af §§ 244, 245 og 246 i form af svangerskabsafbrydelse, fosterreduktion eller sterilisation uden samtykke over for en person under 18 år. Hvis gerningsmanden ved vold, ulovlig tvang efter § 260 eller på anden måde ved en strafbar handling har tvunget forurettede til at undlade at anmelde lovovertrædelsen til politiet, regnes forældelsesfristen dog tidligst fra det tidspunkt, hvor tvangen er ophørt.

Stk. 5-6. ---

§ 244. Den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

1. I § 94, *stk. 4*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»For overtrædelse af § 244, stk. 2, § 245 og § 246, jf. § 245, over for en person under 18 år regnes forældelsesfristen tidligst fra den dag, den forurettede fylder 21 år, når gerningsmanden på gerningstidspunktet tilhørte eller var nært knyttet til forurettedes husstand.«

2. I § 244 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Begås de i *stk. 1* nævnte forhold gentagne gange over en periode af en person i eller nært knyttet til forurettedes husstand, uden at forholdet er omfattet af § 245, kan straffen stige til fængsel indtil 6 år.«